

Безпека життя та охорона здоров'я - головні завдання сучасного суспільства

**Збірник доповідей студентської
регіональної наукової конференції**

Безпека життя та охорона здоров'я – головні завдання сучасного суспільства

Збірник доповідей студентської
регіональної наукової конференції

Випуск 6

Використання лікарських рослин— запорука здоров'я

Старченко Леокадія, студентка Ковельського медичного коледжу,
III курс, спеціальність «Фармація»

Науковий керівник: Шевченко Т.С., завідувач навчально-виробничої
практики, *Трофименко О.Л.*, викладач внутрішньої медицини,
Мазурик І. В., викладач фармакогнозії

Здавна лікувальні властивості лікарських рослин і трав та їх специфічні особливості використовувалися в лікувальній практиці. Вчений і лікар Середньовіччя Авіценна говорив: «Три зброї є у лікаря - слова, рослини, ніж...»

Актуальність теми. Практично скрізь - в лісі, на городі, на полях і луках - можна знайти лікарські рослини. Наша земля - це природна зелена аптека. У народній медицині широко використовуються лікарські трави і рослини.

Кожна цілюща рослина має свою історію, овіяну легендами і народними переказами. Люди завжди шанували лікарські рослини і широко застосовували їх для профілактики та лікування різних хвороб.

На основі трав готуються фармацевтичні препарати, які всім добре відомі:

- Гепатопротектори: силі бор, карсил, легалон
- Серцеві глікозиди: корглікон, дигоксин, строфантин
- Седативні: валеріана, персен, пустирник
- Муколітики: мукалтин, геделікс, бронхосан
- Адаптогени: ехінацея, женьшень, елеутерокок

Державний формуляр України налічує понад 1000 найменувань препаратів на основі лікарської рослинної сировини.

Рослини здатні не тільки лікувати, але й підтримувати наш організм в гарному тонусі, збільшувати працездатність і звільняти ті ресурси, які витрачав організм на боротьбу з хворобами. Лікування травами, мабуть, самий древній спосіб лікування, яким користувалися і продовжують користуватися люди.

Якщо оцінити загальну кількість фармацевтичних препаратів, які виготовлені на основі лікарських трав, то одразу стає зрозуміло, що більшість традиційних хімічних препаратів,

на відміну від фітопрепаратів, спричиняють нашому організму значну шкоду. Лікарським рослинам, звичайно, надають перевагу через їхню незначну токсичність та відсутність побічної дії при тривалому застосуванні. Але це не означає, що трави є абсолютно нешкідливими, а відвари та настої з них можна безконтрольно вживати на свій розсуд, скільки завгодно.

Саме тому під час вивчення фармакогнозії та проходження фармакогностичної практики нам, разом з викладачами, спало на думку дослідити поширеність застосування і довіру населення до фітопрепаратів, а також виявити асортимент аптек та реалізацію в них лікарських рослин та препаратів з рослинної сировини.

Мета дослідження:

1. Проаналізувати поширеність застосування лікарських рослин та фітопрепаратів серед населення.
2. Визначити найбільш поширені лікарські трави при використанні в традиційній та народній медицині.
3. Обґрунтувати, розробити і апробувати анкету для виявлення рівня обізнаності пацієнтів методиці застосування фітозасобів.
4. Залучити студентів до більш поглибленого вивчення фармакогностичного аналізу лікарської рослинної сировини та біологічно активних речовин.

Завдання дослідження:

1. Провести аналіз динаміки реалізації лікарських рослин та фітопрепаратів в аптеках ЛТД «Фармаком», «Подорожник - Волинь», ДВТП «Волиньфармпостач».
2. Провести вибірку найбільш поширених ЛР.
3. Вивчити структуру вітчизняного ринку полікомпонентних фітопрепаратів.
4. Провести моніторинг даних порталу apteka.ua (розділ «Аналітика») щодо використання лікарських рослин і фітопрепаратів за 2017 рік.

Матеріали та методи:

1. Аналіз та узагальнення літературних і наукових даних.
2. Аналіз та узагальнення науково-методичної бази міжнародних організацій і національних інституцій.
3. Соціологічне дослідження з використанням розробленої анкети.

4. Статистичний аналіз.

Студентами III курсу спеціальності «Фармація» під керівництвом наукових керівників проведено пошукову роботу в трьох напрямках:

➤ опрацьовано асортимент в аптеках та забезпеченість їх фітопрепаратами (ми працювали з трьома аптеками: «Подорожник», «Фармаком» та аптека №59 ДВТП «Волиньфармпостач»)

➤ На другому етапі дослідження ми виявляли довіру населення та хворих до лікування лікарськими рослинами і фітопрепаратами

➤ Третій етап дослідження – моніторинг даних порталу apteka.ua (розділ «Аналітика») щодо використання лікарських рослин і фітопрепаратів за 2017 рік.

Результати дослідження та їх обговорення. На першому етапі дослідження визначили ті групи фітопрепаратів, що найчастіше реалізуються через аптечну мережу. На другому етапі дослідження ми виявляли довіру населення та хворих до лікування лікарськими рослинами і фітопрепаратами (для цього провели опитування 50 респондентів). Під час третього етапу опрацювали інформаційну базу Моніторинг даних порталу apteka.ua (розділ «Аналітика»).

Висновки:

1. Лікарські рослини та фітопрепарати досить популярні у використанні як в традиційній, так і народній медицині.
2. Аптечна мережа забезпечена на високому рівні засобами рослинного походження, про що свідчить товарний залишок у трьох досліджуваних аптеках.
3. Населення має високий рівень довіри лікувальним властивостям трав та іншої сировини природного походження (про що свідчать дані опитування респондентів).
4. Лікарі в процесі лікування хворих більше використовують традиційні синтетичні чи напівсинтетичні препарати, лікарські ж рослини застосовують лише як допоміжний засіб у комплексному лікуванні.
5. Фітопрепарати активно використовуються у лікувальному процесі в усіх країнах, в Україні також спостерігаються тенденція до збільшення серійного виробництва нових

лікарських засобів рослинного походження.

6. Рослинні препарати, зареєстровані в Україні, найчастіше відносяться до таких фармакотерапевтичних груп: відхаркувальні засоби, стимулятори ЦНС та седативні.
7. Лікарські рослини мають широкий спектр терапевтичної дії. Ними можна лікувати захворювання практично всіх органів та систем людського організму.

Використана література:

1. Бензель Л.В., Дармограй Р.Є., Олійник П.В., Бензель І.Л. Лікарські рослини і фітотерапія (фітотерапевтична рецептура). – К.: ВСВ “Медицина”, 2010. – 400 с.
2. Кобзар А.Я. Фармакогнозія в медицині: Навч. посібник. – К.: Медицина, 2007. – 544 с.
3. Мінарченко В.М., Тимченко І.А. Атлас лікарських рослин України (хорологія, ресурси та охорона). – К.: Фітосоціоцентр, 2002. – 172 с.
4. Мінеральні елементи лікарських рослин та їх роль у життєдіяльності людини. Навчальний посібник / О.Ю. Коновалова, Ф.А. Мітченко, Т.К. Шураєва, Т.В. Джан. – К.: ЧП «Блудчий М.І.», 2012. – 192 с.

Internet-ресурси: <https://www.apteka.ua/>